

HUMAN AKCIJAZA
RIGHTS LJUDSKA
ACTION PRAVA

VLADA CRNE GORE

Gospodin Dritan Abazović, potpredsjednik Vlade Crne Gore

Predmet: Poziv na današnju debatu o radnoj verziji Nacrta zakona o državnom tužilaštvu

Podgorica, 19.04.2021.

Poštovani gospodine Abazoviću,

predstavnicima NVO Akcija za ljudska prava neće prisustvovati otvorenoj debati na temu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu koju organizujete danas u 10h, jer smo na nju pozvani u petak 16. aprila, oko 17h, na kraju našeg radnog vremena, što nam nije ostavilo dovoljno vremena za pripremu i odlaganje ranije preuzetih obaveza.

Ostaje nam samo da ponovimo isto što smo napisali i gospođi Marti Šćepanović prošle godine¹, kad nas je na isti način pozvala na raspravu o predlogu Zakona o medijima u svojstvu predsjedavajuće skupštinskog odbora: Smatramo da je neprimjereno pozivanje na ovakav način na ozbiljne debate, poput ove, na kojoj se raspravlja o izmjenama Zakona o državnom tužilaštvu, i da to ukazuje na omalovažavanje doprinosa NVO.

Podsjećamo da su prethodne izmjene i dopune tzv. tužilačkih zakona podnijete Skupštini 3.02.2021. bez prethodno obavljenih konsultacija i javne rasprave. Nakon toga je Venecijanska komisija u svom mišljenju o tim predlozima 22.02.2021. istakla da donošenju takvih ključnih odluka “treba da prethodi transparentna i temeljna javna rasprava koja uključuje glavne aktere i stručnjake”.

S obzirom na to da debatu organizuje Vlada Crne Gore, koristimo priliku da podsjetimo da javna rasprava mora biti sprovedena u skladu sa članom 52 Zakona o državnoj upravi i članom 10 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, koji nalažu da javna rasprava mora da traje najmanje 20, a najviše 40 dana.

Održavanje javnih rasprava o ključnim zakonima, kakvi su i oni koji uređuju pravosuđe, neophodno je da bi se obezbijedio najbolji mogući kvalitet tih propisa i povećalo povjerenje građana, a posebno stručne javnosti, u demokratski proces koji ostvaruje javni interes.

HRA je ranije podnijela 25 predloga amandmana na Zakon o državnom tužilaštvu Radnom savjetu za konsultovanje o predlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu.

Na osnovu letimičnog pregleda Nacrta zakona koji nam je dostavljen u petak večer, zaključujemo da su djelimično prihvaćeni naši predlozi u pogledu uvođenja odredbi o sprječavanju sukoba interesa kod svih članova Tužilačkog savjeta kao i dodatni uslovi koji se odnose na izbor članova iz reda uglednih

¹ Detaljnije na linku: <https://www.hrraction.org/wp-content/uploads/2020/07/Pismo-HRA-Odboru-21-7-2020.pdf>

pravnik. Pozdravljamo načelnu spremnost da se u zakonu nađu ove vrlo važne odredbe za obezbjeđenje integriteta članova Tužilačkog savjeta, njihove nezavisnosti i nepristrasnosti.

Kod članova Tužilačkog savjeta iz reda državnih tužilaca nije prihvaćen uslov iz predloga HRA koji propisuje da za člana Savjeta ne može biti izabran "bračni ili vanbračni drug ili srodnik lica kojeg bira, imenuje ili postavlja Predsjednik Crne Gore, Skupština ili Vlada". Međutim, ovaj uslov je zadržan kod članova iz reda uglednih pravnika. Kako nije pruženo nikakvo objašnjenje zašto je u tom pogledu napravljena razlika u sprječavanju sukoba interesa između članova Savjeta, moguće je da je u pitanju greška, a svakako smatramo da bi ove uslove trebalo izjednačiti u članovima 18 i 26 Zakona.

U odnosu na ugledne pravike, nije prihvaćen dio našeg predloga da član Savjeta ne može biti izabran neko ko je "član savjeta stranke, drugi stranački funkcioner ili lice koje je bilo partijski aktivno angažovano", kao i ograničenje u odnosu na vršenje političkih funkcija u poslednjih 10 godina (prihvaćeno je 5 godina). Smatramo da bi trebalo obezbijediti najviši nivo depolitizacije Savjeta i zaštitu od političkog uticaja obezbijediti na sveobuhvatniji način.

Kada je riječ o sastavu Tužilačkog savjeta, novi nacrt sadrži predlog da Tužilački savjet čine četiri člana iz reda državnih tužilaca i pet članova iz reda uglednih pravnika, zajedno sa predstavnikom ministarstva pravde i predsjednikom koji je po funkciji Vrhovni državni tužilac. Tačno je da ovakav predloženi sastav Tužilačkog savjeta nije u suprotnosti sa evropskim standarima, kao što je to navedeno u obrazloženju nacrta kao i u stavu 35 Mišljenja Venecijanske komisije, broj 1025/2021 od 22. marta 2021. godine. Međutim, kada je riječ o pravičnoj zastupljenosti svih nivoa tužilaštava, nije primijenjena preporuka Venecijanske komisije iz 2014. godine i 2015. godine da *najmanje dva člana Savjeta budu birana iz osnovnih tužilaštava*, pogotovo imajući u vidu da je Vrhovni državni tužilac, dakle predstavnik Vrhovnog tužilaštva, član Savjeta po funkciji.

Jedan od zadržanih predloga se odnosi na proglašenje sastava Tužilačkog savjeta. Umjesto da, kao do sada, sastav Tužilačkog savjeta proglašava predsjednik države, predloženo je da tu ulogu sada ima predsjednik Skupštine i u tom smislu su se predlagači pozvali na tačku 39 mišljenja VK od 25. novembra 2014. godine "ocjenjujući potrebnim da se otkloni svaka mogućnost političke opstrukcije proglašenja izabranog sastava Tužilačkog savjeta... propisano je da predsjednik Skupštine CG jeste adekvatan izbor za otklanjanje potencijalnog rizika." Tačno je da se VK osvrnula i na proglašenje sastava Savjeta, ali se preporuka nije odnosila na to da funkciju treba prebaciti na nekog drugog, pogotovo ne na predstavnika zakonodavne vlasti, već da ovu odredbu treba preciznije formulisati u pogledu ovlašćenja onoga ko proglašava izbor Savjeta. U konkretnom, da bi se spriječila politička opstrukcija, dovoljno bi bilo precizirati da je proglašenje sastava samo formalnost, što se može razumijeti i kao predlog VK.2

Primjećujemo da se ostalo pri stavu da vršilac dužnosti VDT-a može biti i neko ko nije državni tužilac, odnosno "lice koje ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona". Iako se na prvi pogled čini da je ispoštovana preporuka Venecijanske komisije o ograničenju mandata vršioca dužnosti tako što je predloženo da se vršilac dužnosti "određuje na period od osam mjeseci, bez mogućnosti ponovnog izbora istog lica", ipak je ovakvom odredbom ostavljena mogućnost da, u slučaju da ne bude blagovremeno izabran VDT, nakon osam mjeseci na mjesto vršioca dužnosti opet dođe neka druga osoba, **čime se v.d. stanje u nedogled produžava, a time i zaobilazanje Ustavom propisanog načina izbora vrhovnog državnog tužioca.** Preporuke Venecijanske komisije su bile usmjerene na pronalaženje načina za sprečavanje blokade prilikom izbora VDT, s obzirom da stanje blokade traje već 18 mjeseci, od oktobra 2019. godine, kada je gospodin Ivica Stanković izabran za vršioca dužnosti VDT.

Iako su predlagači u obrazloženju Nacrta Zakona istakli "neefikasne i neefektivne postupke ocjenjivanja državnih tužilaca, te nefunkcionalne disciplinske postupke", Nacrt zakona ne rješava ova pitanja, jer im

² Mišljenje Vc od 25. novembra 2014. godine, tačka 39:

"According to Article 17 of the draft law, the composition of the Prosecutorial Council shall be promulgated by the President of Montenegro. It would be important to clarify whether this also involves the President's right to reject the proposed composition of the Council or promulgation is only a matter of formality."

nije posvetio dovoljnu pažnju. **Konkretno, postupku ocjenjivanja nije posvećena nikakva pažnja, suprotno predlozima HRA.**

Apelujemo na Vladu da obezbijedi poštovanje propisa o održavanju javne rasprave da bi se došlo do najboljeg mogućeg teksta Zakona o državnom tužilaštvu, u skladu sa međunarodnim standardima. Takođe ukazujemo na potrebu da se hitno izmijeni i dopuni i Zakon o Sudskom savjetu i sudijama.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc-Prelević,

izvršna direktorica Akcije za ljudska prava